

Lorentzen: Jeg er i den lykkelige situation stort set at være enig med den ærede socialdemokratiske ordfører angående den sag, der er til behandling. Det forekommer mig nemlig, at de spørgsmål, man må stille sig, er følgende:

For det første, om afgørende retsplejehensyn taler for at fravige den nugældende ordning, som jo først og fremmest er dikteret af hensyn til, at befolkningen ikke skal have for store omkostninger og for stort besvær med at rejse til landsretten, hvis deres bopæl ligger meget afsides. Hvis f. eks. en højtæret justitsminister ville foranledige en kgl. anordning, hvorefter alle retskredse i vestre landsrets område fik ordre til, at fremtidig skulle alle landsretssager i første instans forberedes og behandles ved landsrettens tingsted, ville det jo medføre — og jeg tvivler ikke om, at den højtærede justitsminister selv ville vige tilbage for en sådan regel — at folk fra Tønder skulle rejse op til Viborg for at afgive vidneforklaring o. s. v., og det ville koste både tid og penge. Den nugældende ordning er altså dikteret af hensynet til befolkningen — det må man gøre sig klart; hensynet til underrettsdommerne spiller overhovedet ingen rolle. Skal jeg være ganske ærlig, vil jeg tro, at de fleste underrettsdommere vel nok ville hilse den ordning med tilfredshed, at de blev fri for arbejdet med at forberede landsretssager, men jeg mener ikke, at hensynet til underrettsdommerne bør være det afgørende, det må være hensynet til befolkningen.

Det næste spørgsmål, man må stille, når sagen kommer i udvalg, er dette: kan landsretterne overhovedet overkomme at tage forberedelsen af alle sager på sig, og vil det ikke meget hurtigt medføre udvidelse af antallet af landsrettsdommere?

Det tredje spørgsmål, jeg kunne tænke mig at stille, er: hvor mange landsretssager som førsteinstanssager udgår i dag til underretsbehandling eller forliges, før de når frem til landsretten? Det har også nogen interesse.

Dernæst et fjerde spørgsmål; det er med hensyn til sagførerne. Jeg tænker på, hvordan sagførerne ved retterne uden for det sted, hvor landsretten har sit sæde — jeg tænker stadig i denne forbindelse kun på vestre landsret; for østre landsret er ord-

ningen stort set efter min mening tilfredsstillende efter lovforslaget — vil nedsætte sig, altså om det ikke hurtigt vil blive sådan, at der vil danne sig en meget stor sagførerkerne omkring landsrettens sæde, medens der vil kunne blive vanskeligheder med tilgangen ude i landet.

Det fremgår imidlertid ganske klart af de bemærkninger, der følger lovforslaget, og af den højtærede justitsministers fremsættelse, at Sagførerrådet kun har udtalt sig, i første omgang i hvert fald, til fordel for den ordning, der delvis gælder for østre landsret allerede i dag, og som tænkes udvidet ved nogle ret ubetydelige ændringer.

Vi stiller os altså ikke vrangvillig over for lovforslaget, og jeg har personlig tillid til, at den højtærede justitsminister ikke ved en kgl. anordning foretager en sådan omkalfatring, at befolkningens indstilling og vaner over for retssagernes behandling fuldstændig ændres. Men alligevel må jeg som den socialdemokratiske ordfører, det ærede medlem hr. K. Axel Nielsen, sige, at det var nok værd at overveje, om ikke man kunne finde frem til en ordning, der ikke så ubetinget afgiver myndigheden på dette område til efterfølgende justitsministre, som herved i virkeligheden ville få fri adgang til at omkalfatre en bestående ordning.

Thestrup: Jeg vil på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag, men jeg må udtale mig på en anden måde og i modsat retning af den foregående taler, det ærede medlem hr. Lorentzen. Jeg vil nemlig ønske, at den højtærede minister vil gå videre ad den vej, han her har betrådt, gå ind for en videreførelse af det princip, som alligevel ligger til grund for ministerens forslag, nemlig umiddelbarhedsprincippet eller princippet om, at det skal være den ret, der skal dømme i sagen, der selv hører vidnerne og parterne, således at den kan fælde sin dom på et virkeligt grundlag og ikke må nøjes med at fælde sin dom på grundlag af udskrifter og dokumenter. Jeg tror ikke, jeg behøver at sige noget videre til forsvar for umiddelbarhedsprincippet. Det er så anerkendt fra alle sider og så fastslået som det eneste rigtige, at det vist er unødvendigt at ofre mange ord på det. Når det på dette vigtige område